

ชื่อวิทยานิพนธ์ การให้ความสำคัญและการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณของพยาบาล
และผู้ป่วยสูงอายุมุสลิม
ผู้เขียน นางสาวจินตนา คำเกลี้ยง
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการให้ความสำคัญและการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณของพยาบาลและผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือผู้ป่วยสูงอายุมุสลิม พยาบาลไทยมุสลิมและพยาบาลไทยพุทธ กลุ่มละ 100 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญและการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติที่ (paired t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance) ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. คะแนนการให้ความสำคัญต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณโดยรวมและรายด้านทุกด้านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มสูงกว่าคะแนนการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบด้วย paired t-test ($p < .05$) โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยการให้ความสำคัญต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณโดยรวมอยู่ในระดับสูง ส่วนคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณโดยรวมของพยาบาลไทยมุสลิมอยู่ในระดับสูง ผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมและพยาบาลไทยพุทธอยู่ในระดับปานกลาง

2. การให้ความสำคัญต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=14.679, p < .01$) โดยพยาบาลไทยมุสลิมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M=83.76$) รองลงมาคือผู้ป่วยสูงอายุมุสลิม ($M=77.24$) และพยาบาลไทยพุทธมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($M=76.03$) เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่พบว่า พยาบาลไทยมุสลิมกับพยาบาลไทยพุทธ พยาบาลไทยมุสลิมกับผู้ป่วยสูงอายุมุสลิม มีคะแนนการให้ความสำคัญต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนพยาบาลไทยพุทธกับผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมให้ความสำคัญต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณไม่แตกต่างกัน

3. การพยาบาลที่ผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมให้ความสำคัญใน 5 อันดับแรก คือ 1) การที่พยาบาลแสดงความกระตือรือร้นในการรักษาพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมมีกำลังใจในการดูแลตนเองให้หายจากการเจ็บป่วย 2) การที่พยาบาลให้การต้อนรับด้วยท่าที่เป็นมิตรยิ้มแย้มเป็นกันเอง 3) การที่พยาบาลบอกกล่าวหรือขออนุญาตผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมทุกครั้งก่อนให้การพยาบาล 4) การที่พยาบาลดูแล/ตรวจเยี่ยมอาการผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมอย่างสม่ำเสมอและการที่พยาบาลมีการพูดคุยกับผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมโดยใช้ภาษาที่เข้าใจ และ 5) การที่พยาบาลบอกหรือแสดงความห่วงใยแก่ผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมโดยการพูดคุยหรือการสัมผัสอย่างอ่อนโยน ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการพยาบาลที่พยาบาลไทยมุสลิมและพยาบาลไทยพุทธให้ความสำคัญใน 5 อันดับแรกเช่นกัน

4. การรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=12.664, p<.01$) โดยพยาบาลไทยมุสลิมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M=73.11$) รองลงมาคือพยาบาลไทยพุทธ ($M=70.80$) และผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($M=66.71$) เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่พบว่า ผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมกับพยาบาลไทยมุสลิม ผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมกับพยาบาลไทยพุทธ มีคะแนนการรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนพยาบาลไทยมุสลิมกับพยาบาลไทยพุทธรับรู้ต่อการพยาบาลด้านจิตวิญญาณโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ใช้เป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยสูงอายุมุสลิมให้สอดคล้องกับความต้องการด้านจิตวิญญาณตามแนวทางและหลักการของศาสนาอิสลาม

Thesis Title	Spiritual Care for Muslim Elders as Valued and Perceived by Nurses and Hospitalized Muslim Elders
Author	Miss Jintana Damkliang
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2004

Abstract

The purpose of this descriptive study was to compare the spiritual care valued and perceived among hospitalized Muslim elders, Muslim nurses and Buddhist nurses who were working in district hospitals in Pattani. The subjects were selected using purposive sampling of 100 per group. Data were collected using questionnaires covering spiritual care for Muslim elders as valued and perceived by nurses and hospitalized Muslim elders. The data were analyzed on computer using SPSS/PC⁺ program to obtain percentage, mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance and Scheffe 's test.

The results were as follows:

1. The score of the whole and categories of spiritual care valued by the 3 groups; hospitalized Muslim elders, Muslim nurses and Buddhist nurses, was significantly higher than spiritual care perceived score when testing by paired t-test ($p < .05$). The score of spiritual care as valued by the 3 groups was at a high level and the score of spiritual care as perceived by Muslim nurses was at a high level, while the score of spiritual care as perceived by Muslim elders and Buddhist nurses was at a moderate level.

2. Comparing the mean of spiritual care valued among the 3 groups: hospitalized Muslim elders, Muslim nurses and Buddhist nurses, there were significant differences ($F=14.679, p < .01$). The mean of spiritual care valued by Muslim nurses was higher than that of hospitalized Muslim elders and Buddhist nurses. When testing the difference between hospitalized Muslim elders and Muslim nurses, there was a

significant difference. The result was the same when comparing between Muslim nurses and Buddhist nurses, whereas the mean of spiritual care valued by hospitalized Muslim elders and by Buddhist nurses was not significantly different.

3. Muslim elders wanted the five important activities; 1) active nursing care 2) friendliness 3) asking for permission before giving nursing care 4) giving steady treatment and speaking in the same language and 5) acting gently. Buddhist nurses and Muslim nurses agreed with these five activities.

4. Comparing the mean of spiritual care perceived among the 3 groups: hospitalized Muslim elders, Muslim nurses and Buddhist nurses, there were significant differences ($F=12.664$, $p<.01$). The mean of spiritual care perceived by Muslim nurses was higher than that of Buddhist nurses and hospitalized Muslim elders. When comparing between hospitalized Muslim elders and Buddhist nurses, there was a significant difference. The result was the same when comparing between hospitalized Muslim elders and Muslim nurses. While the mean of spiritual care perceived between Buddhist nurses and Muslim nurses was not significantly different.

The results of this study will be used to care for hospitalized Muslim elders. It is in accordance with Islamic perspective.